



**RTU**  
**INŽENIEREKONOMIKAS**  
**UN VADĪBAS FAKULTĀTE**

**Starptautisko ekonomisko sakaru  
un muitas institūts**  
**Muitas un nodokļu katedra**

# **MUITAS UN NODOKĻU ADMINISTRĒŠANA**

Metodiskie norādījumi kvalifikācijas,  
bakalaura un maģistra darba izstrādāšanai

**RTU izdevniecība**





**RTU**  
**INŽENIEREKONOMIKAS**  
**UN VADĪBAS FAKULTĀTE**

---

**Starptautisko ekonomisko sakaru**  
**un muitas institūts**  
**Muitas un nodokļu katedra**

# **MUITAS UN NODOKĻU** **ADMINISTRĒŠANA**

Metodiskie norādījumi kvalifikācijas, bakalaura un  
maģistra darba izstrādāšanai

Metodiskie norādījumi par kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu profesionālajā studiju programmā “Muitas un nodokļu administrēšana”. Izstrādāja darba grupa A. V. Krastiņa vadībā. Darba grupas sastāvs: D. Aramina, A. Čevers, A. Gulbis, M. Jurušs, A. Zeila. Rīga, RTU, 2016. 44 lpp.

Metodiskie norādījumi par kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darba izstrādāšanu un aizstāvēšanu paredzēti RTU Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūta Muitas un nodokļu katedras studentiem, kuri izstrādā studiju noslēguma darbus attiecīgajā studiju programmā, šo darbu zinātniskajiem vadītājiem, konsultantiem, recenzentiem un Valsts pārbaudījumu komisijas un Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas locekļiem.

Metodiskos norādījumus izstrādājusi darba grupa *Dr. oec. prof. A. V. Krastiņa vadībā: MBA doc. D. Aramina, Mg. iur. doc. A. Čevers, Mg. oec. doc. A. Gulbis, Dr. oec. doc. M. Jurušs, Mg. oec. A. Zeila.*

Metodiskie norādījumi apstiprināti SESMI Muitas un nodokļu katedras 2016. gada 29. maija sēdē, protokols Nr. 22315-2/2, un studiju virziena “Iekšējā drošība un civilā aizsardzība” 2016. gada 6. maija sēdē, protokols Nr. 22000-10.3/1.

Atbildīgā par izdevumu Anita Vēciņa  
Redaktore Lilita Vīksna  
Vāka dizains Baiba Lazdiņa

© Rīgas Tehniskā universitāte, 2016

ISBN 978-9934-10-855-6

## Satura rādītājs

1. Vispārīgie un organizatoriskie norādījumi .....	4
2. Studiju noslēguma darba elektronisko versiju iesniegšanas un glabāšanas kārtība .....	8
3. Studiju noslēguma darba atsauksme un recenzija .....	10
4. Kvalifikācijas darbs .....	11
4.1. Vispārīgie noteikumi .....	11
4.2. Kvalifikācijas darba saturs un vispārējās prasības .....	12
5. Bakalaura darbs .....	15
5.1. Vispārīgie noteikumi .....	15
5.2. Bakalaura darba saturs un vispārējās prasības .....	16
6. Maģistra darbs .....	20
6.1. Vispārīgie noteikumi .....	20
6.2. Maģistra darba saturs un vispārējās prasības .....	21
7. Sagatavošanās paškontrole .....	27
Pielikumi .....	29

## 1. Vispārīgie un organizatoriskie norādījumi

Metodiskie norādījumi reglamentē noslēguma pārbaudījumu organizēšanas un norises kārtību, kā arī apelācijas iesniegšanas un izskatīšanas kārtību par noslēguma pārbaudījuma norisi. Metodiskie norādījumi arī nosaka vispārīgās prasības noslēguma darbiem, kā arī noslēguma darbu izstrādes un aizstāvēšanas kārtību.

Noslēguma darbs ir studenta studiju noslēguma posmā izstrādāts darbs, kas apliecina studiju programmā plānoto studiju rezultātu sasniegšanas pakāpi. Noslēguma darba izstrādāšana un aizstāvēšana ir priekšnosacījums akadēmiskā vai profesionālā grāda un/vai profesionālās kvalifikācijas piešķiršanai. Noslēguma darbu students izstrādā studiju plānā paredzētajos termiņos un aizstāv studiju noslēguma pārbaudījumā.

Noslēguma pārbaudījumus var kārtot studenti, kuri ir:

- apguvuši visus studiju programmā paredzētos studiju priekšmetus un priekšmetos paredzētajos pārbaudījumos saņēmuši sekmīgu vērtējumu;
- izstrādājuši noslēguma darbu un iesnieguši to aizstāvēšanai paredzētajos termiņos.

Noslēguma pārbaudījumus pieņem noslēguma pārbaudījumu komisija, kuras izveidi un apstiprināšanu organizē atbildīgās struktūrvienības vadītājs. Noslēguma pārbaudījumu komisijas ir: Valsts pārbaudījumu komisija – profesionālās augstākās izglītības programmu noslēgumā, un Valsts noslēguma pārbaudījumu komisija – pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas) programmu noslēgumā.

Par studiju noslēguma darbu vadītāju var būt RTU mācībspēks vai citas organizācijas darbinieks ar doktora vai maģistra grādu attiecīgajā nozarē, vai darbinieks ar augstāko (5. līmeņa) profesionālo kvalifikāciju, kā arī personas ar augstāko izglītību un vismaz 7 (septiņu) gadu praktiskā darba stāžu attiecīgā praktiskās darbības nozarē.

Studiju noslēguma darbu tematus un vadītājus, pamatojoties uz studējošā rakstisku iesniegumu (**skat. 1. pielikumu**), akceptē ar attiecīgās struktūrvienības lēmumu un apstiprina IEVF dekāns. **Iesniegumā jānorāda:**

- darba nosaukums;
- darba tēmas aktualitāte, problēmas vispārīgs raksturojums, tās nozīmīgums;
- darba mērķis un uzdevumi.

Darba nosaukuma jābūt īsam un konkrētam, saistītam ar studējošā studiju virzienu.

Darba izstrādes gaitā students konsultējas ar darba vadītāju un regulāri informē par paveikto.

Noslēgumā students darbu noformē atbilstoši RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē apstiprinātajiem **“Studiju un noslēguma darbu noformēšanas metodiskajiem norādījumiem”** un noteiktajā kārtībā iesniedz vērtēšanai.

Savlaicīgas un ritmiskas studiju noslēgumu darbu izstrādāšanas veicināšanai struktūrvienībā var nozīmēt **metodisko konsultantu** (ja tāda nav, funkcijas pilda darba vadītājs), kurš:

- pārbauda studiju noslēgumu darbu struktūras un noformējuma atbilstību RTU, IEVF un vispārējās normatīvās dokumentācijas, kā arī šo metodisko norādījumu prasībām;



- nosaka studiju noslēguma darba izstrādes grafiku;
- pārbauda, kā tiek ievēroti darba izstrādes apstiprinātā grafika termiņi;
- informē katedras vadītāju gadījumos, ja students neievēro noslēguma darba izstrādes grafiku;
- par pārbaudes rezultātiem ziņo katedras sēdē, kur tos ņem vērā, pieņemot lēmumu par studenta pielaišanu pie noslēguma darba aizstāvēšanas.

Pabeigtu studiju noslēguma darbu autors paraksta “Darba izpildes un novērtējuma lapā” (skat. 2. un 3. pielikumu) un iesniedz darba vadītājam. Darba vadītājs izvērtē darbu, tā atbilstību izvirzītajām prasībām un pieņem lēmumu par darba pielaišanu aizstāvēšanai. Pēc tam vadītājs sniedz rakstisku atsaukmi (skat. 4., 5. un 6. pielikumu), rekomendējot vai nerekomendējot darbu aizstāvēšanai, un parakstās darba izpildes un novērtējuma lapā. Ja ir nozīmēts metodiskais konsultants, tas pārbauda studiju noslēguma darba galīgo variantu un arī parakstās (pēc tam, kad tos ir parakstījuši students un darba vadītājs). Darba pārbaude neatbrīvo studentu no atbildības par visu prasību ievērošanu.

Struktūrvienības vadītājs darbus paraksta tikai pēc tam, kad tos ir parakstījis metodiskais konsultants. Struktūrvienības vadītājs izskata iesniegto darbu, lai pieņemtu lēmumu, vai var atļaut to aizstāvēt. Pozitīva lēmuma gadījumā viņš paraksta darbu un izsniedz norīkojumu darbu iesniegt recenzentam. Darba nodošanu recenzentam veic atbildīgā struktūrvienība.

Struktūrvienības vadītāja noteiktā termiņā (ne vēlāk kā 14 dienas pirms darba aizstāvēšanas) students iesniedz noslēguma pārbaudījumu darbu komisijas sekretārei – iesietu cietos vākos, ar parakstītu darba izpildes un novērtējuma lapu un vadītāja atsaukmi. Pēc darba iesniegšanas nekādas izmaiņas darbā vairs nedrīkst veikt. Darbi, kas bez attaisnojoša iemesla (slimība, prombūtne darba braucienā vai komandējumā) noteiktajā termiņā nav iesniegti katedrā, pie aizstāvēšanas netiek pielaisti.

Noslēguma pārbaudījumu komisijas sekretāre pārbauda darba atbilstību noformējuma prasībām un veic atbilstošus ierakstus ORTUS sistēmā.

Visi studiju noslēguma darbi ir mutiski jāaizstāv atklātā, publiski pieejamā Valsts pārbaudījumu komisijas sēdē. Profesionālo studiju programmu Valsts pārbaudījumu komisijas (profesionālās augstākās izglītības programmu) un Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas (pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas) programmu) sastāvā ir komisijas vadītājs un vismaz četri komisijas locekļi. Komisijas vadītājs un vismaz puse no komisijas sastāva ir attiecīgās praktiskās darbības nozares profesionālo organizāciju vai darba devēju pārstāvji, kuru pamata darbavieta nav RTU. Valsts pārbaudījumu komisijas sastāvā jābūt vismaz diviem atbilstošas zinātnes nozares doktoriem (šī prasība nav obligāta pirmā līmeņa augstākās profesionālās izglītības studiju programmu Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas sastāvam). Komisijas sastāvu piedāvā atbildīgā struktūrvienība un vismaz vienu mēnesi pirms noslēguma pārbaudījuma apstiprina RTU rektors.

Darbu aizstāvēšanai students gatavo prezentāciju, izmantojot datortehniku, ieteicams *Microsoft PowerPoint* vidē. Prezentācijā nav ieteicams iekļaut garas, detalizētas tabulas vai citu informāciju, kas nav pārskatāma. Ilustratīva rakstura grafiskā materiāla nepieciešamību nosaka students, konsultējoties ar darba zinātnisko vadītāju.

**Prezentācijā (ieteicams ne vairāk par 10 slaidiem) ietver:**

- titullapu ar darba nosaukumu, autoru un darba vadītāju;
- darba mērķi, uzdevumus un hipotēzi, kā arī informāciju, kur pētījums ir aprobēts (konference, publikācijas u. tml.) (ja attiecināms);
- pētījuma gaita – galvenās atziņas, novitāte, paskaidrojošos attēlus;
- secinājumus (īsi, konkrēti, tēžu veidā);
- priekšlikumus (īsi, konkrēti);
- nobeiguma lapu.

Prezentācijās nav ieteicams iekļaut liela apjoma tekstus, detalizētus aprēķinus, un citu informāciju, t. sk. ilustratīvu, kas nav pārskatāma.

Aizstāvēšanā studentam darba satura izklāstam dod līdz 10 minūtēm. Komisijas locekļi var vienoties par laika pagarināšanu. Pēc tam uzstājas darba zinātniskais vadītājs un recenzents (vai tiek nolasīta recenzija un/vai atsauksme). Students atbild uz vadītāja, recenzenta, citu komisijas locekļu un klātesošo uzdotajiem jautājumiem. Komisijas locekļu un citu klātesošo personu pienākums ir izraisīt diskusiju par aizstāvamajā darbā aplūkotajām problēmām. Nobeigumā vārdu dod studentam. Darba aizstāvēšanas laiks ir līdz 30 minūtēm.

Pēc publiskas darbu aizstāvēšanas noslēguma pārbaudījuma komisija slēgtā sēdē apspriež aizstāvēšanas rezultātus un pieņem lēmumu.

**Studenta darba rezultātu komisija novērtē, pamatojoties uz:**

- darba recenzenta novērtējumu;
- darba autora ziņojumu;
- studenta atbilžu kvalitāti uz jautājumiem, kas attiecas gan uz izstrādāto darbu, gan uz svarīgākajām ekonomikas teorētiskajām problēmām, gan uz recenzenta piezīmēm, diskusijas prasmi;
- darba zinātniskā vadītāja atsauksmi.

Atzīmes, ar kādām darbi tiek novērtēti, un priekšlikumus par profesionālā grāda/kvalifikācijas piešķiršanu komisija pieņem ar vienkāršu balsu vairākumu, komisijas locekļiem atklāti balsojot un fiksējot to sēdes protokolā, ko paraksta komisijas priekšsēdētājs un visi komisijas locekļi. Vienāda balss skaita gadījumā izšķirošais ir komisijas priekšsēdētāja vērtējums. Ja recenzents nav Valsts pārbaudījuma komisijas loceklis, lai novērtētu darbu, tiek ņemts vērā arī recenzenta vērtējums, kas izteikts rakstiskajā recenzijā.

Lēmumu par kvalifikācijas, profesionālā bakalaura un profesionālā maģistra grāda piešķiršanu, pamatojoties uz darbu aizstāvēšanas rezultātiem, pieņem noslēguma pārbaudījuma komisija.

Ja noslēguma pārbaudījumā saņemts nesekmīgs vērtējums, studentu eksmatrikulē. Atkārtota noslēguma pārbaudījumu kārtošana tiek atļauta ne agrāk kā nākamā studiju semestra noslēgumā. Atkārtotai noslēguma pārbaudījumu kārtošanai pretendenti tiek imatrikulēti pēc studiju programmas direktora priekšlikuma. Atkārtotai noslēguma pārbaudījumu kārtošanai imatrikulētie





studenti izstrādā noslēguma darbu par citu tematu vai, pamatojoties uz noslēguma pārbaudījumu komisijas sēdes protokola lēmumu, pārstrādā nesekmīgi novērtēto iepriekšējo darbu.

Aizstāvēšanā izmantotos izdales materiālus neuzglabā.

Pēc aizstāvēšanas rezultātiem komisija var rekomendēt publicēt darba pētījumu rezultātus RTU Zinātnisko rakstu krājumā vai citos zinātniskajos izdevumos.

**Students ir tiesīgs iesniegt apelāciju** par noslēguma pārbaudījuma norisi un vērtēšanas procedūru.

Apelāciju studenti iesniedz fakultātes dekānam ne vēlāk kā līdz nākamās darba dienas beigām pēc pārbaudījuma.

Apelāciju izskata apelācijas komisija, kuras sastāvā ir vismaz 3 (trīs) personas. Apelācijas komisijas personālsastāvu nosaka fakultātes dekāns. Rekomendējamais apelācijas komisijas sastāvs ir: fakultātes dekāns, komisijas priekšsēdētājs, dekāna vietnieks mācību darbā, fakultātes dekāna pieaicināts viens vai vairāki locekļi. Apelācijas komisijas sastāvu nosaka, ņemot vērā, ka tās sastāvā nav pieļaujams iekļaut pārbaudījumu komisijas locekļus, par kuru darbību iesniegta apelācijas sūdzība.

Apelācijas komisija izskata apelāciju un pieņem lēmumu ne vēlāk kā piecu darba dienu laikā pēc sūdzības saņemšanas. Apelācijas izskatīšanā atļauts iesaistīt vienu vai vairākus pieaicinātus ekspertus. Studenta iegūtā vērtējuma izmaiņa neietilpst šīs komisijas kompetencē. Apelācijas komisijas lēmumu rakstiski paziņo iesniedzējam. Apelācijas komisijas lēmumu var pārsūdzēt studiju prorektoram. Augstākā strīdu risināšanas instance RTU ir Akadēmiskā šķīrējtiesa.

## 2. Studiju noslēguma darba elektroniskās versijas iesniegšanas un glabāšanas kārtība

Lai nodrošinātu vienotas RTU studiju noslēguma darbu plaģiātisma kontroles sistēmas izveidi, studiju noslēguma darba elektroniskās versijas iesniegšana un glabāšana ORTUS sistēmā ir obligāta visiem RTU studējošajiem.

Visi noslēguma darbi elektroniskā veidā tiek glabāti ORTUS ar ierobežotām ORTUS lietotāju piekļuves tiesībām. Datu drošību, kā arī tehniskos līdzekļus darbu ievietošanai, glabāšanai un izmantošanai nodrošina Informācijas tehnoloģijas dienests.

Noslēguma darbu augšupielādēšanas termiņi atbilst atbildīgās struktūrvienības noteiktajam studiju programmas noslēguma darbu nodošanas termiņam, bet ne vēlāk kā piecas darba dienas pirms studiju noslēguma darba aizstāvēšanas datuma.

Pēc rīkojuma par noslēguma darba nosaukuma un vadītāja apstiprināšanu RTU Studiju vadības sistēmā konkrētā studējošā saskarnē ORTUS sistēmā sadaļā “Studijas” automātiski tiek iekļauta noslēguma darba elektroniskās versijas augšupielādes iespēja.

Studējošais augšupielādē noslēguma darba elektronisko versiju, kuras teksts ir identisks iesietajam noslēguma darba tekstam papīra formātā (titullapa, anotācijas, pilns darba teksts, ieskaitot pielikumus).

Pēc noslēguma darba augšupielādēšanas studējošais izdrukā un paraksta ORTUS automātiski sagatavoto apliecinājumu par darba elektroniskās versijas atbilstību oriģinālam (skat. 7. pielikumu). Apliecinājumu kopā ar iesieto noslēguma darbu iesniedz atbildīgajai struktūrvienībai līdz tās noteiktajam noslēguma darbu iesniegšanas termiņam.

Augšupielādējot noslēguma darbu, studējošais sistēmā aizpilda noslēguma darba augšupielādes formu, kurā ievada arī darba anotācijas kopijas latviešu un angļu valodā.

Studējošajam atļauts augšupielādēt noslēguma darbu neierobežotu reižu skaitu. Sistēmā tiek saglabāta tikai pēdējā augšupielādētā versija. Pēc apliecinājuma par darba elektroniskās versijas atbilstību oriģinālam izdrukāšanas augšupielādes iespēja tiek bloķēta.

Noslēguma darbs tiek augšupielādēts kā viens dokuments PDF (*Portable Document Format*) formātā. Pielikumus, ja tie nav iekļauti darba pamattekstā, pēc studējošā izvēles var augšupielādēt kā atsevišķu vienu dokumentu PDF formātā vai ZIP formātā, ja tie ir vairāki dokumenti.

Noslēguma darba datnes nosaukumu studējošais veido no uzvārda, vārda un studenta apliecības numura, neizmantojot garumzīmes un mīkstīnājuma zīmes, piemēram, Abele\_Girts\_081RIB297.pdf. Pielikumu datnei, ja tāda ir, jāizmanto pamatdokumenta datnes nosaukums, kas papildināts ar vārdu PIELIKUMS, piemēram, Abele\_Girts\_081RIB297\_PIELIKUMS.pdf vai Abele\_Girts\_081RIB297\_PIELIKUMS.zip.

Katras augšupielādējamās datnes apjoms nedrīkst pārsniegt 100 MB. Ja nepieciešams augšupielādēt lielāka apjoma datni, studējošajam jāvērsas Informācijas tehnoloģijas dienesta Lietotāju atbalsta centrā (tālrunis: 67089999, e-pasts: it@rtu.lv).

Tehnisko palīdzību noslēguma darbu augšupielādēšanā un dokumentu pārveidošanu atļautajā formātā nodrošina Informācijas tehnoloģijas dienesta Lietotāju atbalsta centrs.



Atbildīgās struktūrvienības darbiniekam, pieņemot noslēguma darbu iesietā veidā papīra formātā, jāpārlicinās, ka darbam ir pievienots studējošā parakstīts apliecinājums par noslēguma darba augšupielādēšanu sistēmā.

Noslēguma darba pilna elektroniskā versija ORTUS ir pieejama darba autoram un vadītājam, kā arī attiecīgās fakultātes visiem mācībspēkiem. Darba pilna elektroniskā versija ir pieejama visiem ORTUS lietotājiem, ja studējošais ir devis tam atļauju.

Visu aizstāvēto noslēguma darbu bibliogrāfiskā informācija un anotācijas ir publiski pieejamas RTU mājas lapā pēc rīkojuma par grāda un/vai kvalifikācijas piešķiršanu apstiprināšanas RTU Studiju vadības sistēmā.

Ja noslēguma darbā ietver informāciju, kuru tās sniedzējs (fiziska vai juridiska persona) normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā noteicis kā ierobežotas pieejamības informāciju vai komercnoslēpumu, tad studējošajam noslēguma darba augšupielādes formā jāatzīmē, ka noslēguma darbā iekļauta ierobežotas pieejamības informācija vai komercnoslēpums. Šādā gadījumā noslēguma darba elektroniskā versija tiek automātiski šifrēta un ievietota sistēmas slēgtajā daļā, pie kuras nevienam ORTUS lietotājam nav piekļuves tiesību. Pēc noslēguma darba ievietošanas slēgtajā daļā studējošais rakstveidā informē struktūrvienības vadītāju, ka viņa noslēguma darbā iekļauta ierobežotas pieejamības informācija vai komercnoslēpums. Savam iesniegumam studējošais pievieno informācijas sniedzēja (fiziskas vai juridiskas personas) rakstisku pamatojumu (ja tāds ir), ka studiju darbā ir ierobežotas pieejamības informācija vai komercnoslēpums. Struktūrvienības vadītājs 10 darba dienu laikā pieņem lēmumu par ierobežotas pieejamības statusa piešķiršanu vai nepiešķiršanu studiju noslēguma darbam. Par studējošo lietvedību atbildīgā persona, pamatojoties uz struktūrvienības vadītāja lēmumu, RTU studiju vadības sistēmā apstiprina vai neapstiprina noslēguma darba ierobežotas pieejamības statusu. Ja noslēguma darbam ierobežotas pieejamības statuss netiek apstiprināts 30 darba dienu laikā, noslēguma darbs tiek automātiski izslēgts no sistēmas slēgtās daļas un tas kļūst pieejams.

### 3. Studiju noslēguma darba atsauksme un recenzija

Studiju noslēguma darba vadītājs raksta atsauksmi (skat. 4., 5. un 6. pielikumu) par studenta darbu, un tā tiek pievienota darbam. Darba aizmugures vākam ieteicams piestiprināt aploksni darba vadītāja atsauksmes, recenzijas vai citu, ar darbu saistītu, dokumentu ievietošanai. Ar vadītāja izteiktām piezīmēm (ja tādas ir) autors iepazīstas pirms noslēguma darba aizstāvēšanas.

Visi studiju noslēguma darbi tiek recenzēti. Recenzija ir kodolīgs, objektīvs un pamatots noslēguma darbā iekļauto pētījumu, nostādņu, metodoloģijas un veikuma izvērstis vērtējums recenzenta skatījumā. Recenzentu nozīmē katedras vadītājs un apstiprina IEFV dekāns. Par recenzentu var būt izglītības iestāžu mācībspēki, darba devēji vai kvalificēti speciālisti ar zinātnisko grādu.

Recenzents sagatavo un iesniedz recenziju (skat. 8., 10. un 12. pielikumu), kā arī atsevišķi no recenzijas sniedz savu novērtējumu (atzīmi) (skat. 9., 11. un 13. pielikumu). Iesniegtā recenzija ir pieejama studentam bez novērtējuma (atzīmes). Ar recenziju darba autors iepazīstas vismaz vienu dienu pirms noslēguma darba aizstāvēšanas un sagatavo atbildes uz izvirzītajiem jautājumiem. Recenzenta novērtējums (atzīme) ir pieejams tikai Valsts pārbaudījumu komisijai (profesionālās augstākās izglītības programmu noslēgumā) un Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijai (pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžas) programmu noslēgumā).

Recenzents darbu kopā ar recenziju (kopiju var nodot darba autoram) nodod katedrā ne vēlāk kā dienu pirms aizstāvēšanas.

#### Darba recenzijā jānovērtē:

- darba atbilstība tematam un tā aktualitātei;
- darba atbilstība autora izvirzītajam mērķim un uzdevumiem;
- izmantoto pētīšanas metožu atbilstība;
- izmantotie informācijas avoti (skaits, kvalitāte, daudzveidība, aktualitāte, datu bāzu un ārzemju literatūras izmantošana u. tml.);
- darba teorētiskā un praktiskā vērtība;
- vai nodaļas ir saistītas, loģiskas un secīgas;
- vai secinājumi ir saistīti ar darba tekstu, pamatoti ar faktiem, argumentēti un parāda cēloņsakarības;
- vai priekšlikumi ir saistīti ar darba tekstu un izriet no secinājumiem;
- vai priekšlikumi ir konkrēti, terminēti, adresēti un realizējami praksē;
- vai darbā nav gramatikas un stila kļūdas;
- vai ir akadēmiska valoda, korekta terminoloģija;
- vai darba gaitā sasniegts tā mērķis un realizēti izvirzītie uzdevumi;
- citi komentāri.

**Nepieciešams dot slēdzienu**, vai iespējama kvalifikācijas/profesionālā grāda piešķiršana. Gadījumos, kad recenzents novērtē darbu ar negatīvu atzīmi (zemākais sekmīgais vērtējums ir 4 (gandrīz viduvēji)), struktūrvienības vadītājs var nosūtīt darbu otram recenzentam. Ja abas recenzijas ir negatīvas, darbs pie aizstāvēšanas netiek pielaists.



## 4. Kvalifikācijas darbs

### 4.1. Vispārīgie noteikumi

**Kvalifikācijas darbs** ir rakstveidā noformēts darbs, kurā students veic praktiska rakstura pētījumu, balstoties uz apgūtajām zināšanām, prasmēm un iemaņām. Studiju noslēguma darbā students parāda savu prasmi izmantot teorētiskās zināšanas, lai formulētu un risinātu praktiskas problēmas, pamatotu šo problēmu aktualitāti, izdarītu analītiska rakstura secinājumus un sniegtu priekšlikumus reālai to risināšanai.

Studiju noslēguma darbs ir patstāvīga izstrādne, un par to, cik sekmīgi šis darbs ir izstrādāts, **atbild darba autors**.

#### **Kvalifikācijas darba izstrādes mērķi ir:**

- iegūt praktiskas iemaņas teorētisko zināšanu izmantošanai muitas un nodokļu jomā, kā arī ieteikt problēmu risinājumus;
- attīstīt un pilnveidot studenta spējas publiski aizstāvēt darba rezultātus;
- sniegt priekšstatu par studenta teorētisko zināšanu un praktisko iemaņu līmeni;
- parādīt studentu spējas un gatavību turpināt studijas nākamajā augstākās izglītības studiju posmā.

#### **Kvalifikācijas darbam jāatbilst šādām prasībām:**

- jāparāda attiecīgās speciālās literatūras un citu avotu izmantošanas prasme;
- jādemonstrē prasme apkopot un analizēt informāciju, izmantojot dažādas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus;
- jābūt balstītam uz vispārzināmām teorētiskām zināšanām, koncepcijām un atziņām;
- jāietver konkrēts un praktisks procesu patstāvīgs apraksts un vērtējums, pamatojot to aktualitāti, kas jāizstrādā loģiskā secībā atbilstoši izvēlētam tematam;
- jāapliecina prasme radoši un patstāvīgi strādāt un veikt pētījumus.

Valsts noslēguma pārbaudījums pirmā līmeņa profesionālās (koledžas) izglītības programmas noslēgumā paredz kvalifikācijas eksāmena kārtošana Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijas sēdē. Kvalifikācijas eksāmena sastāvdaļa ir kvalifikācijas darba aizstāvēšana. Kvalifikācijas darba izstrādāšana un aizstāvēšana ir pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības studiju programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” (turpmāk tekstā – programma) obligāta sastāvdaļa līdz ar šīs programmas laikā sekmīgi nokārtotiem mācību priekšmetiem un praksi.

Kvalifikācijas darbs ir rakstveidā noformēts patstāvīgs pētījums, kura slēdzieni ir bāzēti uz literatūras un konkrētu datu apskatu par mācību programmas ietvaros formulētu problēmu, ņemot vērā specializāciju.

Kvalifikācijas darbu students var aizstāvēt tikai pēc tam, kad izpildītas visas mācību programmā paredzētās prasības.

Kvalifikācijas darba tematu formulē pats students. Darba tematam jābūt aktuālam.



Izvēlēto tematu students uzrāda iesniegumā (*skat. 1. pielikumu*) un iesniedz apstiprināšanai Muitas un nodokļu katedras vadītājam (turpmāk – katedras vadītājs) rudens semestrī līdz 1. oktobrim vai pavasara semestrī – 1. martam.

Students ar kvalifikācijas darba vadītāju saskaņo darba plānu un izstrādāšanas gaitu.

## 4.2. Kvalifikācijas darba saturs un vispārējās prasības

### Kvalifikācijas darba izstrādāšanas gaitā ietverti šādi posmi:

- tēmas izvēle;
- informācijas un datu ieguve un vākšana, to izpēte, sistematizācija un analīze atbilstoši izvēlētajam temata pamatjautājumiem;
- darba izstrādāšana un noformēšana.

Svarīgs darba izstrādes posms ir informācijas vākšana, sistematizācija un apstrāde. Vispirms sadarbībā ar darba vadītāju jāizveido izmantojamās literatūras un avotu saraksts, kas jāizstudē, lai orientētos risināmajā problēmā. Ir jānoskaidro iespējas savākt nepieciešamo informāciju un avotus un jāuzzina, kur tos var iegūt. Vienlaikus ar nepieciešamo datu vākšanu notiek to daļēja apstrāde un sistematizācija. Šajā posmā studentam vispusīgi un rūpīgi jāpēta izvirzītās problēmas teorētiskais pamats, kritiski jāaplūko savāktā literatūra un empīriskie dati.

### Darba vadītāja pienākumi:

- sniegt konsultāciju pētījuma virziena noteikšanā;
- kopā ar studentu izveidot darba izstrādes grafiku;
- sniegt konsultācijas darba mērķa un uzdevumu formulēšanā;
- konsultēt par darba plāna sākotnējo un galīgo variantu, kā arī veidojot darba struktūru;
- konsultēt, izvēloties literatūru un citus informācijas avotus, kā arī pētījuma metodes;
- izskatīt atsevišķas darba daļas un visu darbu kopumā un norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām un papildinājumiem;
- izskatīt un, ja darbs atbilst izvirzītajām prasībām, parakstīt darbu, rekomendējot to aizstāvēšanai.

### Kvalifikācijas darbā ietilpst šādas obligātas sastāvdaļas:

- titullapa;
- darba izpildes un novērtējuma lapa;
- anotācijas (latviešu un angļu valodā);
- satura rādītājs;
- ievads;
- pētījuma izklāsts (pamatdaļa), kas sadalīta daļās, nodaļās un apakšnodaļās atbilstoši darba saturam izvirzītajām prasībām;
- secinājumi un priekšlikumi;
- izmantotās literatūras un avotu saraksts;



- saīsinājumu atšifrējumi, ja tas ir nepieciešams pētāmo jautājumu specifikas izpratnei (to nosaka darba vadītājs);
- pielikumi (ja nepieciešams);
- studenta garantijas apliecinājums par autortiesību ievērošanu studiju noslēguma darba izstrādāšanā, ko apstiprina ar savu parakstu (**skat. 7. pielikumu**).

**Satura rādītājā** uzrāda visas darba sadaļas ar to lappušu numuriem, visiem nosaukumiem precīzi jāatbilst to nosaukumiem darbā.

**Anotācija** īsi raksturo darba saturu, struktūru, iegūtos rezultātus un darba apjomu. Anotācijas apjoms ir viena lapa. Anotāciju raksta latviešu un angļu valodā.

Kvalifikācijas darba apjomam jābūt 30–40 lappusēm datorsalikuma teksta, neskaitot pielikumus.

Darba gaitā saskaņā ar darba struktūru students veic pamatdaļas izstrādi, kurā katras daļas un/vai nodaļas beigās tiek izdarīti darba autora secinājumi.

Darba struktūru veido sadaļas: ievads, darba pamatdaļa, secinājumi un priekšlikumi.

#### **Ievadā jāparāda:**

- tēmas aktualitātes pamatojums;
- darba mērķis;
- darba mērķa sasniegšanai veicamie uzdevumi;
- darba mērķu un uzdevumu ierobežojuma pamatojums.
- izmantoto pētīšanas un plānošanas metožu un paņēmieni uzskaitījums;
- pētījuma un plānošanas periods;
- izmantotās literatūras un avotu grupu uzskaitījums (piemēram, speciālā ekonomiskā literatūra, valsts statistikas dati, uzņēmumu nepublicētie materiāli u. c.).

Pētāmā materiāla izklāsta pamatdaļa tiek sadalīta daļās. Apjoma ziņā lielas daļas lietderīgi sadalīt nodaļās un savukārt nodaļas – apakšnodaļās. Daļu, nodaļu un apakšnodaļu skaits izriet no darba apjoma un satura. Ja darbā veido nodaļu vai apakšnodaļu, to apjoms nevarētu būt mazāks par divām lappusēm. Daļai nevar būt tikai viena nodaļa un nodaļai – viena apakšnodaļa. Pamatdaļas uzdevums ir sistematizētā veidā sniegt pētāmās problēmas stāvokļa aprakstu, datu analīzi, autora pētījuma rezultātus un secinājumus, un priekšlikumus. Visās daļās jābūt ilustratīvajam materiālam un/vai aprēķiniem: analītiskas tabulas, attēli, formulas u. tml.

Darbā izmantotos vizuālos materiālus (attēlus), kā arī statistiskos datus, kas apkopoti tabulās, noformēti grafikos, shēmās, kartogrammās utt., ir jāanalizē vai jākomentē.

Pamatojoties uz temata aktualitāti, autors nosaka un formulē **darba mērķi**. Formulējumam jābūt īsam un konkrētam, ieteicams, lai sasniedzamos rezultātus varētu mērīt. Saskaņā ar darba mērķi nosaka tā sasniegšanai risināmos uzdevumus, kuri veido darba galveno saturu un atbilst daļu saturam tajā.

**Temata ierobežojums** nepieciešams, ja dotā darba apjoma ietvaros nav iespējams pietiekami dziļi izpētīt visus ar problēmu saistītos jautājumus.

**Pētījuma metodes** ir instrumenti, ar kuru palīdzību izpilda pētījuma uzdevumus. Jo precīzāk izvēlētas pētījuma metodes, jo veiksmīgāk tiek sasniegts darba mērķis. Ir dažādas pētījuma metodes, tāpēc ievadā precīzi jānorāda, kādas konkrēti dotajā pētījumā autors izmantos.

**Secinājumi un priekšlikumi** ir darba noslēdzošā sadaļa. Tie jāraksta **tēžu veidā** un tiem jābūt savstarpēji atdalītiem un jānumurē.

**Secinājumi** atspoguļo svarīgākās atziņas, kas izriet no darbā veiktajiem pētījuma rezultātiem, tie satur atbildes uz ievadā formulēto mērķi un uzdevumiem. Secinājumos paskaidro darbā veiktā pētījuma praktisko nozīmi un autora personīgo veikumu uzdevuma risināšanā. Secinājumi izriet no darba un tos nedrīkst pamatot ar datiem un faktiem, kas nav minēti darbā. Secinājumos nav pieļaujami citāti no citu autoru darbiem, tajos tiek izteiktas tikai studenta paša domas, spriedumi un atziņas.

**Priekšlikumi** izriet no darbā veiktajiem pētījumiem un balstīti uz izdarītajiem secinājumiem, tiem jābūt konkrētiem un pamatotiem, iespēju robežās adresētiem. Priekšlikumos apkopo rekomendācijas, piedāvā, kādi pilnveidojumi ir veicami vai kāda pozitīvā pieredze izmantojama, ja tas darbā ir minēts un pamatots.

**Izmantotās literatūras un avotu sarakstā** ir jāiekļauj visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījums, uz kuriem ir atsauces darbā un kuri ir izmantoti darba izstrādes gaitā.





## 5. Bakalaura darbs

### 5.1. Vispārīgie noteikumi

**Bakalaura darbs** ir rakstveidā noformēts darbs, kurā students veic praktiska rakstura pētījumu, balstoties uz apgūtajām zināšanām, prasmēm un iemaņām. Studiju noslēguma darbā students parāda savu prasmi izmantot teorētiskās zināšanas, lai formulētu un risinātu praktiskas problēmas, pamatotu šo problēmu aktualitāti, izdarītu analītiska rakstura secinājumus un sniegtu priekšlikumus reālai to risināšanai.

Studiju noslēguma darbā tiek parādīti oriģināli autora pētījuma rezultāti, un to nedrīkst veidot kā citu autoru publicētu materiālu kompilāciju.

Studiju noslēguma darbs ir studenta patstāvīga izstrādne, un par to, cik sekmīgi šis darbs ir izstrādāts, **atbild darba autors**.

#### **Bakalaura darba izstrādes mērķi ir:**

- demonstrēt spēju praktiski lietot teorētiskās zināšanas, teorētisko jēdzienu un metodoloģijas pārzināšanu, prasmi veikt pētījumu izvēlētajā jomā;
- demonstrēt studenta prasmi identificēt problēmas un aktualitātes muitas un nodokļu administrēšanas jomā, kā arī ieteikt to risinājumus;
- demonstrēt sistēmisku pieeju bakalaura darba izstrādē;
- parādīt prasmi izmantot šim nolūkam pieejamās informācijas tehnoloģijas un teorētiskās zināšanas attiecīgajos studiju priekšmetos;
- parādīt spēju izdarīt pamatotus secinājumus un izstrādāt reālus priekšlikumus izvēlētajās tēmas ietvaros.

#### **Bakalaura darbam jāatbilst šādām prasībām:**

- jāparāda attiecīgās speciālās literatūras, normatīvo aktu un citu avotu izmantošanas prasme;
- jādemonstrē prasme apkopot, analizēt un novērtēt informāciju, izmantojot dažādas pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus;
- jāparāda konkrētas problēmas vai aktualitātes patstāvīgs pētījums;
- jāpauž pētījuma gaitas un rezultātu precīzs, skaidrs, mērķtiecīgs un loģisks izklāsts, no pētījuma rezultātiem izrietoši patstāvīgi autora secinājumi un priekšlikumi;
- jādemonstrē prasme konkrētas problēmas risināšanā izmantot visu pieejamo informāciju, literatūru, normatīvos aktus, speciālistu viedokļus, informācijas tehnoloģijas, kā arī ārvalstu pieredzi attiecīgajā jomā;
- jāapliecina prasme radoši strādāt, veikt pētījumus un izstrādāt aktivitāšu programmas.

Bakalaura darba izstrāde ir bakalaura profesionālo studiju programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” obligāta sastāvdaļa līdz ar šīs programmas laikā sekmīgi nokārtotiem studiju kursiem. Darba izstrādāšana ir noslēdzošais posms otrā līmeņa augstākās profesionālās izglītības sistēmas pietkā kvalifikācijas līmeņa iegūšanai.

Bakalaura darbs ir kvalificēts, zinātnisks, publiski aizstāvams pētījums par aktuālu studiju virziena “Muitas un nodokļu administrēšana” izvēlētu tēmu. Bakalaura darba kopējais apjoms ir 12 kredītpunkti. Tā izstrādāšana un aizstāvēšana ir atbildīgs un noslēdzošs posms bakalauru sagatavošanā. Bakalaura darbā tiek parādīti studenta pētījuma rezultāti un tas nedrīkst aprobežoties tikai ar citu autoru publicētu materiālu kompilāciju. Bakalaura darbs ir studenta patstāvīgs pētījums, un par to, cik sekmīgi šis darbs ir izstrādāts, atbild darba autors, ko apliecina ar savu parakstu.

Bakalaura darbs ir analītisku pētījumu rezultātā konstatēto problēmu teorētisks un praktisks risinājums, ko students veic par paša izvēlētu tēmu.

Bakalaura darbu izstrādā par aktuālu tematu, kuru students ierosina pats (**skat. 1. pielikumu**). Darba temata aktualitāti raksturo šobrīd vai prognozējami nākotnē neatrisinātu problēmu esamība un nepieciešamība tās atrisināt. Bakalaura darba temats jāizvēlas, ņemot vērā savas zinātniskās un profesionālās intereses un sagatavotības līmeni, informācijas datu un literatūras pieejamību vai arī konkrētas darbavietas intereses.

Pēc tēmas apstiprināšanas studentam jāveic pētījums izvēlētajā jomā un rūpīga problēmas analīze, darbs atbilstoši jānoformē un jāaizstāv, pamatojot pētījuma rezultātus ar konkrētiem datiem un nākot klajā ar oriģināliem priekšlikumiem un pētījuma rezultātā konstatētu problēmu risinājumiem. Lai bakalaura darbu iesniegtu aizstāvēšanai, nepieciešama darba vadītāja rakstiska atsauksme (**skat. 5. pielikumu**). Vadītāja piedalīšanās darba aizstāvēšanā ir vēlama.

Bakalaura darbs ir teorētiski pamatots praktisks pētījums, kurš kalpo par pamatu profesionālā grāda piešķiršanai. Bakalaura darbs nedrīkst sastāvēt tikai no uzņēmuma, iestādes, nozaru, kā arī Latvijas vai ārvalstu normatīvo aktu vai darbības procesu apraksta.

## 5.2. Bakalaura darba saturs un vispārējās prasības

### **Bakalaura darba izstrādāšanas gaitā ietverti šādi posmi:**

- tēmas izvēle;
- informācijas un datu ieguve un vākšana, to izpēte, sistematizācija un analīze atbilstoši izvēlētajā temata pamatjautājumiem;
- darba izstrādāšana un noformēšana.

Svarīgs darba izstrādes posms ir informācijas vākšana, sistematizācija un apstrāde. Vispirms sadarbībā ar darba vadītāju jāizveido izmantojamās literatūras un avotu saraksts, kas jāizstudē, lai orientētos risināmajā problēmā. Ir jānoskaidro iespējas savākt nepieciešamo informāciju un avotus un jāuzzina, kur tos var iegūt. Vienlaikus ar nepieciešamo datu vākšanu notiek to daļēja apstrāde un sistematizācija. Šajā posmā studentam vispusīgi un rūpīgi jāpēta izvirzītās problēmas teorētiskais pamats, kritiski jāaplūko savāktā literatūra un empīriskie dati.

### **Darba vadītāja pienākumi:**

- sniegt konsultāciju pētījuma virziena noteikšanā;
- kopā ar studentu izveidot darba izstrādes grafiku;



- sniegt konsultācijas darba mērķa un uzdevumu formulēšanā;
- konsultēt par darba plāna sākotnējo un galīgo variantu, kā arī veidojot darba struktūru;
- konsultēt, izvēloties literatūru un citus informācijas avotus, kā arī pētījuma metodes;
- izskatīt atsevišķas darba daļas un visu darbu kopumā un norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām un papildinājumiem;
- izskatīt, un, ja darbs atbilst prasībām, parakstīt darbu, rekomendējot to aizstāvēšanai.

Bakalaura darba apjomam jābūt 50–60 lappusēm datorsalikuma teksta, neskaitot pielikumus.

#### **Bakalaura darbā ietilpst šādas obligātas sastāvdaļas:**

- titullapa;
- darba izpildes un novērtējuma lapa;
- anotācijas (latviešu un angļu valodā);
- satura rādītājs;
- ievads;
- pētījuma izklāsts (pamatdaļa), kas sadalīta daļās, nodaļās un apakšnodaļās atbilstoši darba saturam izvirzītajām prasībām;
- secinājumi un priekšlikumi;
- izmantotās literatūras un avotu saraksts;
- saīsinājumu atšifrējums, ja tas ir nepieciešams pētāmo jautājumu specifikas izpratnei (to nosaka darba vadītājs);
- pielikumi (ja tie ir nepieciešami darbā sniegtās informācijas ilustrācijai);
- studenta garantijas apliecinājums par autortiesību ievērošanu studiju noslēguma darba izstrādāšanā, ko apstiprina ar savu parakstu ([skat. 7. pielikumu](#)).

**Anotācija** ir attiecīgā bakalaura darba kopsavilkums, to raksta latviešu un angļu valodā, un tas saīsinātā veidā parāda visus bakalaura darba ievada elementus, sevišķi uzsverot darba teorētisko un praktisko vērtību. Anotācijai ir jāparāda tēmas aktualitāte un nozīmīgums, kā arī bakalaura darba struktūras un apjoma raksturojums (sadaļas, lappušu, attēlu, tabulu un pielikumu skaits), darba mērķis un uzdevumi, pētījuma priekšmets un objekts, darba praktiskā nozīme, kā arī galvenās atziņas.

**Ievads** ir darba un tā satura sistematizēta koncepcija, kas dod vispārīgu apskatu par pētāmo problēmu. Tā ir kā darba vizītkarte, kam jāieinteresē potenciālais lasītājs, sniedzot izpratni par darba saturu un iegūstamo rezultātu. Ievadam jābūt uz 2–3 lappusēm (apmēram 5 % no bakalaura darba kopapjoma). Ievada nepieciešamie elementi ir šādi:

- tiek norādīta darba tēmas aktualitāte, problēmas vispārīgs raksturojums, tās nozīmīgums, t. i., jautājums vai jautājumu kopums, kuram ir nepieciešams papildu izpētes darbs gan teorētiskā, gan praktiskā līmenī. Pētījuma problēmas pamatojumam jābūt balstītam uz jaunākajām atziņām gan zinātniskajos atklājumos, gan saistītam ar mūsdienu aktualitātēm. Nepieciešamība pēc padziļinātas izvēlētas problēmas izpētes arī nosaka pētījuma aktualitāti;

- pētījuma objekta un priekšmeta raksturojums. Pētījuma objekts un priekšmets ir tie, kas parāda pētījuma problēmu jeb pretrunu, kuras risinājums ir jārod pētniecības procesā. Tādējādi var teikt, ka pētījuma objekts ietver sevī problēmu, bet pētījuma priekšmets vai priekšmeti – pētījuma problēmas cēloņus. Pētījuma objekts var būt lieta, parādība, organizācija, nozare, process, kas funkcionē un parādās ar dažādiem raksturlielumiem un īpašībām. Tas nozīmē, ka par pētījuma objektu var būt jebkas, kas ietver pretrunu. Savukārt pētījuma priekšmets ir daudz konkrētāks nekā pētījuma objekts, jo ir pētījuma objekta raksturīgākā(-s) īpašība(-s), un tam piemīt tieša ietekme uz pētījuma objekta pastāvēšanu un funkcionēšanu. Var teikt, ka pētījuma priekšmets ir tāds īpašību kopums, kurš nevar palikt neizpētīts, lai noskaidrotu pētījuma problēmas veidošanos un atklātu pētījuma problēmu;
- tiek formulēts bakalaura darba mērķis;
- tiek noteikti darba uzdevumi, kas ir secīgi pētāmie jautājumi darba mērķa sasniegšanai (tiem jāatbild uz jautājumu: ko darīt? kāpēc darīt?);
- īsumā raksturoti pētāmie jautājumi, parādīta darba specifika;
- tiek prognozēta bakalaura darba praktiskā vērtība;
- tiek norādīti ierobežojumi – pētījuma laika robežas, aplūkojamo jautājumu loks u. tml.;
- tiek nosauktas darbā izmantotās pētījuma metodes;
- īsumā tiek dots ieskats izmantotās literatūras un avotu klāstā (nozīmīgākie teorētiskie avoti un koncepcijas, statistiskās informācijas avoti, nepublicētie materiāli, intervijas u. c.).

Ņemot vērā to, ka bakalaura darba apjoma ietvaros bieži vien nav iespējams pietiekami dziļi izpētīt visus ar problēmu saistītos jautājumus, izvirzot pētījuma objektu un priekšmetus, var noteikt temata ierobežojumus.

Ievadā jāparāda bakalaura darba metodoloģiskais pamats. Bakalaura darbā izmantotās pētījumu metodes ir rīki, ar kuru palīdzību tiek īstenoti darba uzdevumi. Tās atbilstoši uzdevuma saturam var būt dažādas. Var lietot ekonomiskās analīzes, statistiskās analīzes metodes (salīdzināšana, grupēšana, vidējo un relatīvo lielumu aprēķināšana), ekonomiski matemātiskās metodes (korelācijas analīze, tīklveida grafiku sastādīšana, spēļu teorijas izmantošana u. c.), kā arī citas pētījumu metodes, tāpēc ievadā jānorāda, kādas metodes darbā izmantotas un kāpēc izvēlētas tieši šādas pētījumu metodes.

Bakalaura darba izklāsta pamatdaļa, pēc studenta ieskatiem, var tikt sadalīta tematiskajās daļās. Izklāsta pamatdaļas sadalījumu nosaka pētījuma temats un informācijas apjoms.

Bakalaura darba izklāsta pamatdaļas uzdevums ir sistematizētā veidā sniegt pētāmās problēmas teorētisku un praktisku pamatojumu. Darba pamatdaļu sadala daļās. Apjoma ziņā lielas daļas lietderīgi sadalīt nodaļās un savukārt nodaļas – apakšnodaļās. Daļu, nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts, tas izriet no darba apjoma un satura. Lai izvairītos no darba sadrumstalotības, nodaļa vai apakšnodaļa nevar būt mazāka par divām lappusēm.

**Bakalaura darba izklāsta pamatdaļā jābūt:**

- konstatēto problēmu vai aktualitāšu analīzei;
- pētāmās tēmas teorētiskam izklāstam;
- zinātniski praktiskiem risinājumiem.

**Secinājumiem un priekšlikumiem** jābūt savstarpēji atdalītiem, lakoniskiem, formulētiem tēžu veidā, ne garākiem par 3–4 lappusēm (apmēram 5 % no kopapjoma). Šajā sadaļā students apkopo veiktos pētījumus, koncentrētā veidā parādot paveikto darbu, izdarītos secinājumus, izstrādātos priekšlikumus, pieņemtos lēmumus un iegūtos rezultātus. Nobeigumā sniedz piebildi, vai par šo problēmu ir vai nav nepieciešams turpināt pētījumus (ja ir, tad – kādā virzienā un ar kādām metodēm).

Secinājumos autoram jāpierāda, ka darba mērķis ir sasniegts un jāparāda, ka bakalaura darba uzdevumi ir izpildīti. Secinājumi izriet no darba un tos nedrīkst pamatot ar datiem un faktiem, kas nav minēti darbā. Dažos gadījumos, kad darba mērķis nav sasniegts, tas jānorāda secinājumos, minot galvenos iemeslus un turpmākos pētījuma virzienus. Secinājumos nav pieļaujami citāti no citu autoru darbiem.

Priekšlikumiem jābūt konkrētiem, pamatotiem, realizējamiem praksē, iespēju robežās adresētiem, tiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem. Tie nedrīkst būt savstarpēji pretrunīgi. Priekšlikumi nedrīkst būt formulēti nekonkrētā, vispārinātā veidā, piemēram, “sakārtot likumdošanu”, “radīt komercdarbībai labvēlīgu vidi”, “uzlabot nodokļu sistēmu”; autoram ir konkrēti jāmin, kas, kam, kad un kāpēc būtu jādara. Priekšlikumos apkopo darbā pamatotās rekomendācijas trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai.

**Izmantotās literatūras un avotu sarakstā** ir jāiekļauj visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījumu, uz kuriem ir atsauces darbā un kuri ir izmantoti darba izstrādes gaitā, to skaitam jābūt ne mazākam par 20.

## 6. Maģistra darbs

### 6.1. Vispārīgie noteikumi

**Maģistra darba** izstrāde ir maģistra profesionālo studiju programmas “Muitas un nodokļu administrēšana” obligāta sastāvdaļa līdz ar šīs programmas laikā sekmīgi nokārtotiem studiju kursiem.

Maģistra darbs parāda kvalificētu, zinātnisku, publiski aizstāvamam pētījumu par aktuālu studiju virziena “Muitas un nodokļu administrēšana” izvēlētu tematu. Maģistra darbā tiek parādīti oriģināla pētījuma rezultāti, un tas nedrīkst aprobežoties tikai ar citu autoru publicētu materiālu kompilāciju. Maģistra darbs ir patstāvīgs pētījums, un par to, cik sekmīgi šis darbs ir izstrādāts, atbild darba autors, ko apliecina ar savu parakstu.

Maģistra darbu izstrādā par aktuālu tematu, kuru maģistrants ierosina pats ne vēlāk kā maģistra studiju otrajā semestrī. Darba temata aktualitāti raksturo šobrīd vai prognozējami nākotnē neatrisinātu problēmu esamība un nepieciešamība tās atrisināt.

Maģistra darba tematu ir jāizvēlas, ņemot vērā savas zinātniskās un profesionālās intereses un sagatavotības līmeni, informācijas datu un literatūras pieejamību vai arī konkrētas darbavietas intereses. Temats jāizvēlas un jāformulē atbilstoši savām zināšanām un interesēm.

#### **Maģistra darba izstrādes mērķi ir:**

- demonstrēt spēju izmantot teorētiskās zināšanas maģistranta izvēlētās jomas izpētē, radot pievienoto vērtību ekonomikas zinātnē, demonstrēt maģistranta prasmi identificēt, risināt un sistematizēt ar muitas un nodokļu administrēšanu saistītās problēmas gan no teorētiskā, gan no praktiskā aspekta;
- demonstrēt sistēmisku pieeju maģistra darba izstrādē;
- uz darba gaitā izdarīto, pamatoto un oriģinālo secinājumu un priekšlikumu pamata izstrādāt jaunas koncepcijas/metodoloģijas/modelus/procesus, kas izmantojamas praksē muitas un nodokļu administrēšanas jomā.

#### **Maģistra darbam jāatbilst šādām prasībām:**

- jādemonstrē speciālās literatūras, t. sk. ārvalstu, kā arī citu, informācijas avotu izmantošanas prasme;
- jābūt vismaz trīs avotiem no starptautiskās zinātniskās datu bāzēs (*Web of Science Databases, Scopus, ScienceDirect, EBSCO* u.c.) iekļautām publikācijām vai no starptautiskiem nozaru izdevumiem (*World Customs Journal* u.c.);
- jāparāda prasme apkopot, analizēt un novērtēt liela apjoma informāciju, izmantojot pētījuma mērķim atbilstošākās pētīšanas metodes un tehniskos līdzekļus;
- jāparāda konkrētas, aktuālas problēmas vai problēmu grupas patstāvīgs un zinātniski pamatots pētījums, balstoties uz teorijas pamatnostādņem un praktiskajiem risinājumiem;
- jāpauž pētījuma gaitas un rezultātu precīzs, skaidrs, mērķtiecīgs un loģisks izklāsts, no pētījuma rezultātiem izrietoši patstāvīgi un oriģināli autora secinājumi un priekšlikumi;



- jādemonstrē polemikas elementi ar jomas autoritātēm, speciālistiem un ekspertiem;
- var (ieteicams) ietvert tēzes un galvenās atziņas, kas prezentētas vismaz vienā studentu zinātniskā konferencē vai iekļautas studentu zinātnisko rakstu krājumā (vai tēžu datu bāzē);
- maģistra darbam jāietver zinātniskās jaunrades (novitātes) un praktiskā lietojuma jauninājuma elementi. Tam jāparāda maģistranta veikto pētījumu novitāte, piemēram, jaunas likumsakarības, vispārinājumi un definīcijas, novērtēšanas un analīzes metodes, uzdevumu risināšanas algoritmi, modeļi, klasifikācijas un grupēšanas principi, iepriekš zināmo metožu, principu un modeļu jaunas izmantošanas koncepcijas. Praktiskā lietojuma jauninājuma elementi var izpausties kā konkrēti priekšlikumi iekšējo un ārējo tiesību aktu precizēšanai, priekšlikumi procesu un procedūru pilnveidošanai. Maģistra darbā jābūt vismaz diviem zinātniskās novitātes vai trim praktiskā lietojuma jauninājuma elementiem.

Maģistrants iesniedz apstiprināšanai Muitas un nodokļu katedrā maģistra darba temata pieteikumu ne vēlāk kā sešus mēnešus pirms paredzamās maģistra darba aizstāvēšanas. Par maģistra darba zinātnisko vadītāju var būt zinātnis doktors vai Muitas un nodokļu katedras darbinieks, kas ir docents vai ieņem augstāku amatu. Ja nepieciešams, pēc saskaņošanas ar zinātnisko vadītāju un Muitas un nodokļu katedras vadītāju maģistranti var izmantot profesionāļu – attiecīgās nozares speciālistu – palīdzību. Šāda palīdzība tiek kvalificēta kā konsultācija, un attiecīgās personas vārds tiek norādīts uz maģistra darba izpildes un novērtējuma lapas kā “konsultants”.

Pēc temata apstiprināšanas maģistrantam kopā ar zinātnisko vadītāju jāveic pētījums izvēlētajā jomā un rūpīga problēmas analīze, darbs atbilstoši jānoformē un jāaizstāv, pamatojot pētījuma rezultātus ar konkrētiem datiem un nākot klajā ar oriģināliem priekšlikumiem un problēmas risinājumiem.

Maģistra darbā ir jāparāda problēma, kas ir aktuāla, jāpamato attiecīgās problēmas izpēti nepieciešamība, jāpamato secinājumi un jāformulē oriģināli autora priekšlikumi aplūkoto problēmu risinājumiem, kā arī jāizstrādā pētījumā analizēto jomu perspektīvas prognoze.

## 6.2. Maģistra darba saturs un vispārējās prasības

### Maģistra darba izstrādāšanas gaitā ietverti šādi posmi:

- temata izvēle;
- darba plāna izveide;
- informācijas un datu ieguve un vākšana, to izpēti, sistematizācija un analīze atbilstoši izvēlētajā temata pamatjautājumiem;
- darba izstrādāšana un noformēšana.

Darba izstrādes svarīgs posms ir informācijas vākšana, sistematizācija un apstrāde. Vispirms sadarbībā ar darba vadītāju nepieciešams izveidot izmantojamo avotu sarakstu, kas

jāizstudē, lai orientētos risināmajā problēmā. Ir jānoskaidro iespējas savākt nepieciešamo informāciju un avotus un jāuzzina, kur tos var iegūt. Vienlaikus ar nepieciešamo datu vākšanu notiek to daļēja apstrāde un sistematizācija. Šajā posmā maģistrantam vispusīgi un rūpīgi jāpēta izvirzītās problēmas teorētiskais pamats, kritiski jāaplūko savāktā literatūra un empīriskie dati.

#### **Darba vadītāja pienākums ir:**

- sniegt konsultāciju pētījuma virziena noteikšanā;
- kopā ar maģistrantu izveidot darba izstrādes grafiku;
- sniegt konsultācijas darba hipotēzes, mērķa un uzdevumu formulēšanā;
- konsultēt par darba plāna sākotnējo un galīgo variantu, kā arī veidojot darba struktūru;
- konsultēt, izvēloties literatūru un citus informācijas avotus, kā arī metodes;
- izskatīt atsevišķas darba daļas un visu darbu kopumā un norādīt uz nepieciešamajām izmaiņām un papildinājumiem;
- izskatīt un, ja darbs atbilst prasībām, parakstīt darbu, rekomendējot to aizstāvēšanai.

Maģistra darba apjomam jābūt 70–90 lappusēm datorsalikuma teksta, neskaitot pielikumus.

#### **Maģistra darbā ietilpst šādas obligātas sastāvdaļas:**

- titullapa;
- darba izpildes un novērtējuma lapa;
- anotācijas (latviešu un angļu valodā);
- satura rādītājs;
- ievads;
- maģistra darba izklāsta pamatdaļa;
- secinājumi un priekšlikumi;
- izmantotās literatūras un avotu saraksts;
- saīsinājumu atšifrējums, ja tas ir nepieciešams pētāmo jautājumu specifikas izpratnei (to nosaka darba vadītājs);
- pielikumi (ja tie ir nepieciešami);
- studenta garantijas apliecinājums par autortiesību ievērošanu studiju noslēguma darba izstrādāšanā, ko apstiprina ar savu parakstu ([skat. 7. pielikumu](#)).

**Anotācija** ir maģistra darba kopsavilkums, to raksta latviešu un angļu valodā, kas saīsinātā veidā parāda visus maģistra darba ievada elementus, sevišķi uzsverot darba teorētisko un praktisko vērtību. Anotācijai ir jāparāda tēmas aktualitāte un nozīmīgums, kā arī maģistra darba struktūras un apjoma raksturojums (sadaļu, lappušu, attēlu, tabulu un pielikumu skaits), darba mērķis un uzdevumi, pētījuma priekšmets un objekts, darba praktiskā nozīme, kā arī galvenās atziņas.

**Ievads** ir darba un tā satura sistematizēta koncepcija, kas dod vispārīgu apskatu par pētāmo problēmu. Tā ir kā darba vizītkarte, kam jāieinteresē potenciālais lasītājs, sniedzot izpratni par





darba saturu un iegūstamo rezultātu. Ievada apjomam jābūt uz 3–5 lappusēm (apmēram 5 % no maģistra darba kopapjoma). Ievada nepieciešamie elementi ir šādi:

- tiek norādīta darba tēmas aktualitāte, problēmas vispārīgs raksturojums, tās nozīmīgums, t. i., jautājums vai jautājumu kopums, kuram ir nepieciešams papildu izpētes darbs gan teorētiskā, gan praktiskā līmenī. Pētījuma problēmas pamatojumam jābūt balstītam uz jaunākajām atziņām gan zinātniskajos atklājumos, gan saistītam ar mūsdienu aktualitātēm. Nepieciešamība pēc padziļinātas izvēlētas problēmas izpētes arī nosaka pētījuma aktualitāti;
- pētījuma objekta un priekšmeta raksturojums. Pētījuma objekts un priekšmets ir tie, kuros ietverta pētījuma problēma jeb pretruna, kuras risinājums ir jārod pētniecības procesā. Tādējādi var teikt, ka pētījuma objekts ietver sevī problēmu, bet pētījuma priekšmets vai priekšmeti – pētījuma problēmu cēloņus. Pētījuma objekts var būt lieta, parādība, organizācija, nozare, process, kas funkcionē un parādās ar dažādiem raksturlielumiem un īpašībām. Tas nozīmē, ka par pētījuma objektu var būt jebkas, kurā ietverta pretruna. Savukārt pētījuma priekšmets ir daudz konkrētāks nekā pētījuma objekts, jo ir pētījuma objekta raksturīgākā(-s) īpašība(-s), un tam piemīt tieša ietekme uz pētījuma objekta pastāvēšanu un funkcionēšanu. Var teikt, ka pētījuma priekšmets ir tāds īpašību kopums, kas nevar palikt neizpētīts, lai noskaidrotu pētījuma problēmas veidošanos un atklātu pētījuma problēmu;
- tiek formulēts maģistra darba mērķis;
- tiek noteikta pētījuma gaitā pierādāmā darba hipotēze;
- tiek nosaukti darba uzdevumi, kas ir secīgi pētāmie jautājumi darba mērķa sasniegšanai;
- koncentrētā veidā tiek parādīta darba uzbūve, īsumā raksturoti pētāmie jautājumi, parādīta darba specifika;
- tiek formulēta maģistra darba praktiskā vērtība;
- tiek norādīti ierobežojumi – pētījuma laika robežas, aplūkojamo jautājumu loks u. tml.;
- tiek nosauktas pētījumā izmantotās metodes;
- īsumā tiek dots ieskats izmantotās literatūras un avotu klāstā (nozīmīgākie teorētiskie avoti un koncepcijas, statistiskās informācijas avoti, npublicētie materiāli, intervijas u. c.).

Nemot vērā to, ka maģistra darba apjoma ietvaros bieži vien nav iespējams pietiekami dziļi izpētīt visus ar problēmu saistītos jautājumus, izvirzot pētījuma objektu un priekšmetus, var noteikt temata norobežojumu.

Ievadā jāparāda maģistra darba metodoloģiskais pamats. Maģistra darbā izmantotās pētījumu metodes ir rīki, ar kuru palīdzību tiek īstenoti darba uzdevumi. Tās atbilstoši uzdevuma saturam var būt dažādas. Var lietot ekonomiskās analīzes, statistiskās analīzes metodes (salīdzināšana, grupēšana, vidējo un relatīvo lielumu aprēķināšana), ekonomiski matemātiskās metodes (korelācijas un regresijas analīze, tīklveida grafiku sastādīšana, spēļu teorijas izmantošana u. c.), kā arī citas metodes, tāpēc ievadā jānorāda, kādas metodes darbā izmantotas un kāpēc izvēlētas tieši tās.

**Maģistra darba izklāsta pamatdaļā ietverta:**

- darba analītiskā daļa;
- teorētiskā daļa;
- zinātniski praktiskā daļa.

Maģistra darba izklāsta pamatdaļas uzdevums ir sistematizētā veidā sniegt pētāmās problēmas teorētisku un praktisku pamatojumu. Darba pamatdaļu sadala daļās. Apjoma ziņā lielas daļas lietderīgi sadalīt nodaļās un savukārt nodaļas – apakšnodaļās. Daļu, nodaļu un apakšnodaļu skaits netiek reglamentēts, tas izriet no darba apjoma un satura. Lai izvairītos no darba sadrumstalotības, nodaļa vai apakšnodaļa nevar būt mazāka par divām lappusēm.

**Maģistra darba analītiskās daļas** apjoms ir 20–25 lappuses (apmēram 25 % no kopapjoma). Tās saturam pilnībā jāatbilst darba tematam. Šajā daļā tiek veikta problēmas stāvokļa analīze. Tiek izklāstīts iekšzemes un ārzemju zinātniskās un praktiskās literatūras, kā arī statistikas datu apskats par pētāmās problēmas ekonomiskajiem aspektiem. Literatūras, kā arī citu informācijas avotu, metožu utt. analīzei jābūt kritiskai, parādot gan priekšrocības, gan trūkumus. Jau analīzes gaitā maģistrants paredz pētāmās problēmas risināšanas iespējas atbilstoši noteiktajam apstākļu un faktoru ierobežojumam. Analītisko daļu izstrādā, izmantojot ekonomiskajā analīzē lietotās metodes un līdzekļus.

Analītiskos pētījumus sadala 2–3 nodaļās, ja nepieciešams, arī apakšnodaļās. Analītiskās daļas noslēgumā sniedz veiktā pētījuma apkopojumu, kā arī norāda uz ierobežojumiem, kuros ir spēkā veiktie secinājumi. Analītisko daļu izmanto par bāzi nākamās – teorētiskās – daļas izstrādāšanai. Tāpēc tai jābūt konkrētai, saprotamai un precīzai. Analītisko pētījumu sniedz tekstuāla apraksta, tabulu, grafiku, formulu u. tml. veidā.

**Teorētiskās daļas** apjomam jābūt uz 24–30 lappusēm (apmēram 30 % no maģistra darba kopapjoma). Teorētiskā daļa ir maģistra darba galvenā daļa. Izmantojot analīzes datus, uz faktiskā materiāla bāzes, maģistrants formulē atbilstošas, korektas teorētiskās atziņas, formulē likumsakarības, pilnībā parāda novitātes elementus, precīzi formulē teorētiskos zinātniskos rezultātus atbilstoši pētāmajai problēmai. Šīs daļas saturam jābūt pārliecinošam. Ierobežojumiem, formulām, sakarībām, izstrādātām metodēm jābūt loģiskām un pamatotām pēc būtības. Visiem teorētiskās daļas jautājumiem jābūt savstarpēji saistītiem, un tiem noteikti jāatbilst maģistra darba tematam.

Teorētiskajā daļā aplūkotos jautājumus sadala 2–3 nodaļās, ja nepieciešams, arī apakšnodaļās. Teorētiskās daļas nobeigumā sniedz apkopojumus un ieteikumus, kas ļauj secināt, ka autors prot pētīt un analizēt situāciju nodokļu un muitas administrēšanas, valsts fiskālās politikas jomā, spēj noteikt radušās problēmas, kā arī izvirzīt ekonomiska rakstura priekšlikumus un pieņemt lēmumus problēmas risināšanai, pamatojot tos ar ekonomiskiem aprēķiniem un izstrādātnēm.

**Zinātniski praktiskajā daļā** sniedz ieteikumus par teorētiskajā daļā veikto zinātnisko priekšlikumu, pieņemto lēmumu un iegūto rezultātu praktisko izmantošanu. Šai daļai ir jāpārliecina, ka pētījumam ir praktiska nozīme un rezultāti ir derīgi turpmākai izmantošanai. Priekšlikumiem par praktisko izmantošanu jābūt skaidriem un konkrētiem. Arī zinātniski praktiskās daļas materiālus apkopo 2–3 nodaļās, ja nepieciešams, arī apakšnodaļās.



Zinātniski praktiskajā daļā veic nepieciešamos aprēķinus, variantu salīdzināšanu, metožu un līdzekļu izvēli, kā arī izstrādā ar izvirzīto uzdevumu risināšanu saistītus algoritmus, modeļus, shēmas, nolikumus, skalas, klasifikācijas un grupēšanas principus utt.

Par aprēķinu un izstrādņu sākumdatiem var izmantot literatūras un sekundāros informācijas avotus, kas pētīti analītiskajā un teorētiskajā daļā, maģistranta pētījumus un iegūtos rezultātus, kas veikti un iegūti mācību procesa laikā Muitas un nodokļu katedrā, oficiālās statistikas un ekonomiskās periodikas datus, Valsts ieņēmumu dienesta, Finanšu ministrijas, komercsabiedrību, ekspertu novērtēšanas datus u. tml. materiālus. Izmantojot šos materiālus, obligāti jāievēro korekta ierobežojumu izvēle, faktoru iespējamo izmaiņu diapazons, laika faktors, gadījuma rakstura un varbūtējie lielumi. Kur vien tas ir lietderīgi un iespējams, ieteicams izmantot daudzvariantu aprēķinus visizdevīgākā (optimālā) rezultāta iegūšanai.

**Secinājumiem un priekšlikumiem** jābūt lakoniskiem un ne garākiem par 4–5 lappusēm (apmēram 5 % no kopapjoma). Šajā sadaļā maģistrants apkopo veiktos pētījumus, koncentrētā veidā parādot paveikto darbu, izdarītos secinājumus, izstrādātos priekšlikumus, pieņemtos lēmumus un iegūtos rezultātus. Priekšlikumiem jāizriet no secinājumiem, kas maģistra darbā ir ekonomiski pamatoti. Nobeigumā darba autors sniedz piebildi, vai par šo problēmu ir vai nav nepieciešams turpināt pētījumus (ja ir, tad – kādā virzienā un ar kādām metodēm).

Secinājumos autoram jāpierāda, ka darba mērķis ir sasniegts, un jāparāda, ka maģistra darba uzdevumi ir izpildīti. Dažos gadījumos, kad darba mērķis nav sasniegts, tas jānorāda secinājumos, minot galvenos iemeslus un turpmākos pētījuma virzienus. Secinājumos nav pieļaujami citāti no citu autoru darbiem. Priekšlikumiem jābūt pamatotiem, tiem jāizriet no darbā veiktajiem pētījumiem un izdarītajiem secinājumiem. Priekšlikumiem jābūt konkrētiem, pamatotiem un realizējamiem praksē. Tie nedrīkst būt savstarpēji pretrunīgi. Priekšlikumi nedrīkst būt formulēti nekonkrētā, vispārinātā veidā, piemēram, “sakārtot likumdošanu”, “radīt komercdarbībai labvēlīgu vidi”, “uzlabot nodokļu sistēmu”; autoram ir konkrēti jāmin, kas, kam, kad un kāpēc būtu jādara. Priekšlikumos apkopo darbā pamatotās rekomendācijas trūkumu novēršanai vai pozitīvās pieredzes izmantošanai.

**Izmantotās literatūras un avotu sarakstā** ir jāiekļauj visu grāmatu, rakstu, tekstu un citas informācijas uzskaitījums, uz kuriem ir atsauces darbā un kuri ir izmantoti darba izstrādes gaitā, to skaitam jābūt ne mazākam par 25.

Vienlaikus ar maģistra darbu maģistrants sagatavo **maģistra darba kopsavilkumu** (pieci eksemplāri latviešu valodā). Kopsavilkumu noformē datorsalikumā uz vienas A4 formāta lapas kā “vāciņus”. Datorsalikumam pirms samazināšanas var izmantot 14., 15. vai 16. izmēra fontu. Kopsavilkuma apjoms kopā ar titullapu ir četras lappuses datorsalikuma teksta. Kopsavilkums saīsinātā veidā parāda visus maģistra darba ievada elementus, sevišķi uzsverot darba teorētisko un praktisko vērtību.

#### **Kopsavilkuma ieteicamā struktūra:**

- temata aktualitātes un nozīmīguma, kā arī maģistra darba struktūras un apjoma raksturojums;
- darba mērķis un uzdevumi;

- pētījuma priekšmets un objekts;
- darba zinātniskā novitāte un praktiskā nozīme;
- darba izklāsta pamatdaļas īsa, konspektīva anotācija;
- galvenie secinājumi un priekšlikumi.



## 7. Sagatavošanās paškontrole

Pirms darba nodošanas veiciet paškontroli, atbildot uz šādiem jautājumiem:

- Vai darba titullapa ir noformēta atbilstoši RTU Inženierekonomikas un vadības fakultātē apstiprinātajiem “Studiju noslēguma darbu noformēšanas metodiskajiem norādījumiem”?
- Vai darba nosaukums sakrīt ar apstiprināto nosaukumu?
- Vai darba vadītāja un metodiskā konsultanta vārds, uzvārds, akadēmiskais amats un zinātniskais grāds ir norādīts precīzi?
- Vai precīzi ir norādīts institūta un katedras nosaukums?
- Vai darbā ir visas metodiskajos norādījumos noteiktās un nepieciešamās sadaļas, anotācija(-as), satura rādītājs, ievads, pētījuma izklāsts (pamatdaļa), kas sadalīta daļās, nodaļās un apakšnodaļās atbilstoši darba saturam izvirzītajām prasībām, secinājumi un priekšlikumi, izmantotās literatūras un avotu saraksts, pielikumi, studenta garantijas apliecinājums par autortiesību ievērošanu noslēguma darba izstrādāšanā, ko apstiprina ar savu parakstu?
- Vai darba satura rādītājā esošie daļu, nodaļu un apakšnodaļu nosaukumi atbilst darbā esošajiem? Vai satura rādītājā ir uzrādīti atbilstošie lappušu numuri?
- Vai darba ievadā ir:
  - ✓ izvirzīta risināmā problēma,
  - ✓ pamatota darba aktualitāte,
  - ✓ norādīts darba priekšmets un objekts (nav kvalifikācijas darbā),
  - ✓ skaidri definēts darba mērķis,
  - ✓ izvirzīta hipotēze (tikai maģistra darbā),
  - ✓ noteikti un pamatoti risināmie uzdevumi,
  - ✓ formulēta rezultātu praktiskā vērtība,
  - ✓ norādītas pētījuma metodes, metodoloģija un modeļi,
  - ✓ noteikti ierobežojumi?
- Vai visas darba sadaļas un daļas ir sāktas jaunā lappusē?
- Vai tekstā ir atbilstoši noformētas atsauces? Vai darbā esošie citāti ir pareizi noformēti? Vai darbā izklāstītās citu autoru domas ir atbilstoši noformētas?
- Vai vairākas darba lappuses nav uzrakstītas, citējot tikai vienu autoru?
- Vai darba daļas ir loģiski saistītas?
- Vai katras nodaļas beigās ir secinājumi? Vai ir pamatota pāreja uz nākamo darba daļu (nodaļu, apakšnodaļu)?
- Ja kādā no darba daļām procesi tiek “sekmēti”, ”pilnveidoti”, ”uzlaboti”, “attīstīti” u. tml., vai skaidri ir noteikti kritēriji, kā to pārbaudīt?
- Vai ir izskaidroti un interpretēti pētījuma (eksperimenta, darba u. tml.) gaitā gūtie rezultāti?
- Vai tekstā ir norādes uz tabulām, attēliem, pielikumiem? Vai visas tabulas, attēli un pielikumi ir numurēti? Vai visām tabulām, attēliem un pielikumiem ir nosaukumi?

- Vai grafiki un diagrammas ir saprotamas? Vai ir precīzi norādīti atbilstošie asu nosaukumi, mērvienības? Vai tekstā ir skaidrota grafikos un diagrammās esošā informācija? Ja grafikā esošā informācija ir procentos, vai kopā tie veido 100 %?
- Vai darbā ir izmantotas visas norādītās pētījuma metodes?
- Vai nodaļā “Secinājumi un priekšlikumi” ir norādīts, ka:
  - ✓ izvirzītā problēma ir atrisināta;
  - ✓ izvirzītā hipotēze ir apstiprinājusies / nav apstiprinājusies (tikai maģistra darbā);
  - ✓ darba mērķis ir sasniegts (nav sasniegts);
  - ✓ izvirzītie uzdevumi ir izpildīti (nav izpildīti)?
- Vai nodaļā “Secinājumi un priekšlikumi” ir apkopoti galvenie darba gaitā iegūtie rezultāti un secinājumi? Vai tie ir veidoti kā tēzes? Vai ir atbilstošs skaits priekšlikumu? Vai priekšlikumi ir reāli un īstenojami?
- Vai izmantotās literatūras un avotu saraksts ir noformēts atbilstoši metodiskajiem norādījumiem? Vai visiem darbiem ir norādīts autors, izdevniecība utt.?
- Vai visi pielikumi ir numurēti, apzīmēti ar virsrakstu un atrodas darba beigās?
- Vai darba tehniskais noformējums atbilst prasībām? Vai ir ievērots burtu izmērs, atstarpe starp rindiņām, teksta aizsargjoslu izmērs u. tml.?
- Vai ir pārbaudīta latviešu valodas gramatika? Vai ir pārbaudītas neuzmanības un citas kļūdas?

## Pielikumi



1. pielikums. Iesnieguma par darba tēmu kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbam paraugs
2. pielikums. Darba izpildes un novērtējuma lapas paraugs kvalifikācijas darbam
3. pielikums. Darba izpildes un novērtējuma lapas paraugs bakalaura un maģistra darbam
4. pielikums. Kvalifikācijas darba vadītāja atsauksmes kvalifikācijā “Muitas eksperts” vai “Nodokļu inspektors” paraugs
5. pielikums. Bakalaura darba zinātniskā vadītāja atsauksmes paraugs
6. pielikums. Maģistra darba zinātniskā vadītāja atsauksmes paraugs
7. pielikums. ORTUS sistēmas garantijas apliecinājuma lapas paraugs
8. pielikums. Kvalifikācijas darba recenzijas paraugs
9. pielikums. Kvalifikācijas darba recenzenta vērtējuma paraugs
10. pielikums. Bakalaura darba recenzijas paraugs
11. pielikums. Bakalaura darba recenzenta vērtējuma paraugs
12. pielikums. Maģistra darba recenzijas paraugs
13. pielikums. Maģistra darba recenzenta vērtējuma paraugs

## 1. PIELIKUMS

### Iesnieguma par darba tēmu kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbam paraugs

RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedras  
vadītājam profesoram  
A. V. Krastiņam

RTU IEVF \_\_\_\_ . kursa Muitas un nodokļu  
administrēšanas studiju programmas 1. līmeņa  
profesionālās augstākās izglītības / bakalaura /  
maģistranta\*

\_\_\_\_\_ (vārds, uzvārds)

Studenta(-es) apliecības Nr. \_\_\_\_\_

Tālrunis: \_\_\_\_\_

### iesniegums.

Lūdzu apstiprināt kvalifikācijas/bakalaura/maģistra\*\* darba tēmu “ \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ ”, tēma angļu valodā  
“ \_\_\_\_\_ ”,  
un nozīmēt darba zinātnisko vadītāju.

Darba tēmas aktualitāte, problēmas vispārīgs raksturojums, tās nozīmīgums:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (datums)

\_\_\_\_\_ (studenta paraksts)

### SASKAŅOTS

Darba zinātniskais vadītājs \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

\_\_\_\_\_  
(darbavieta, amats)

\_\_\_\_\_  
(datums)

\_\_\_\_\_  
(paraksts)

\*, \*\* – izvēlieties nepieciešamo



**Darba izpildes un novērtējuma lapa**

Kvalifikācijas darbs “\_\_\_\_\_”  
izstrādāts RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedrā.

Darba autors  
students V. Ieviņš

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Kvalifikācijas darba vadītājs  
VID Muitas pārvaldes  
direktora vietnieks G. Maškovs

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Metodiskais konsultants  
*Mg. oec.* A. Zeila

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Ieteikts aizstāvēšanai Valsts noslēguma pārbaudījumu komisijā (VNPK)  
RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedras vadītājs  
*Dr. oec.* profesors A. V. Krastiņš

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Kvalifikācijas darbs aizstāvēts VNPK 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_  
sēdē un novērtēts ar atzīmi \_\_\_\_\_ .  
Protokola Nr. \_\_\_\_\_

VNPK sekretāre *Mg. oec.* A. Zeila

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

**Darba izpildes un novērtējuma lapa**

Bakalaura/maģistra darbs\* “ \_\_\_\_\_ ”  
(darba tēma)

bakalaura/maģistra profesionālā\*\* grāda iegūšanai izstrādāts RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedrā.

Ar savu parakstu apliecinu, ka darbs izstrādāts patstāvīgi.

Darba autors

students J. Pētersons

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Zinātniskais vadītājs

Mg. iur. pr. doc. A. Čevers

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Metodiskais konsultants

Mg. oec. pr. doc. A. Gulbis

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Ieteikts aizstāvēšanai RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu administrēšanas bakalaura/maģistra\*\*\* profesionālo studiju programmas Valsts pārbaudījuma komisijā.

RTU IEVF SESMI Muitas un

nodokļu katedras vadītājs

Dr. oec. profesors A. V. Krastiņš

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

Bakalaura darbs / maģistra darbs\*\*\*\* aizstāvēts RTU IEVF SESMI Muitas un nodokļu katedras profesionālo studiju programmas Valsts pārbaudījuma komisijas 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_ sēdē un novērtēts ar atzīmi \_\_\_\_\_ .

Protokola Nr. \_\_\_\_\_

Valsts pārbaudījuma

komisijas sekretāre

Mg. oec. A. Zeila

\_\_\_\_\_  
(paraksts, datums)

\*, \*\*, \*\*\*, \*\*\*\* – *izvēlieties nepieciešamo*

#### 4. PIELIKUMS

Kvalifikācijas darba vadītāja atsauksmes kvalifikācijā "Muitas eksperts" vai  
"Nodokļu inspektors" paraugs

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**RTU programma:** Muitas un nodokļu administrēšana

**Virziens:** Muitas vadīšana / Nodokļu administrēšana\*

**Kvalifikācija:** **Muitas eksperts / Nodokļu inspektors\*\***

Students(-e) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

#### ATSAUKSME

par kvalifikācijas darbu \_\_\_\_\_

Kvalifikācijas darba apjoms: \_\_\_\_\_ lpp. (neskaitot pielikumus)

Kvalifikācijas darba atbilstība iesniegtajam uzdevumam: \_\_\_\_\_

Studenta patstāvīgums un disciplinētība, izstrādājot darbu: \_\_\_\_\_

Kvalifikācijas darba risinājumu oriģinalitāte, zinātniskā nozīme, trūkumi: \_\_\_\_\_

Rekomendācija par kvalifikācijas darba pielaišanu aizstāvēšanai \_\_\_\_\_

Kvalifikācijas darba vadītājs: \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds, darbavieta, ieņemamais amats)

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_  
(paraksts)

\*, \*\* – izvēlieties nepieciešamo

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Bakalaura darba zinātniskā vadītāja  
ATSAUKSME**

par studenta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

bakalaura darbu \_\_\_\_\_

Bakalaura darba apjoms: \_\_\_\_ lpp. (neskaitot pielikumus)

Darba atbilstība temata nosaukumam: \_\_\_\_\_  
(atbilst, nepilnīgi atbilst, neatbilst)

Studenta(-es) darba patstāvīgums: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (darbs izstrādāts patstāvīgi, nepietiekami patstāvīgi)

Bakalaura darba galvenie rezultāti, novitāte, teorētiskā un praktiskā nozīme, galvenie trūkumi:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Bakalaura darba atbilstība metodisko norādījumu kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai studiju programmā "Muitas un nodokļu administrēšana" prasībām:

\_\_\_\_\_ (atbilst, nepilnīgi atbilst, neatbilst)

Rekomendācija par bakalaura darba pielaišanu aizstāvēšanai \_\_\_\_\_

Bakalaura darba zinātniskais vadītājs(a): \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

\_\_\_\_\_ (zinātniskais grāds, darbavieta, ieņemamais amats)

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_ (paraksts)

## 6. PIELIKUMS

### Maģistra darba zinātniskā vadītāja atsaukšanas paraugs

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

#### Maģistra darba zinātniskā vadītāja ATSAUKSME

par maģistranta(-es) \_\_\_\_\_  
maģistra darbu “\_\_\_\_\_”

maģistra profesionālā grāda iegūšanai.

Maģistra darba apjoma raksturojums: \_\_\_\_\_ lpp. (neskaitot pielikumus), \_\_\_\_\_ attēli,  
\_\_\_\_\_ tabulas, izmantotās literatūras un avotu sarakstā \_\_\_\_\_ vienības.

Darba atbilstība uzdevumam un temata nosaukumam: \_\_\_\_\_  
(atbilst, nepilnīgi atbilst, neatbilst)

Maģistranta(-es) darba patstāvīgums: \_\_\_\_\_  
(darbs izstrādāts patstāvīgi, nepietiekami patstāvīgi)

Maģistranta(-es) sadarbības ar vadītāju vērtējums:

Maģistra darbā izmantotās literatūras vērtējums:

Maģistra darba aktualitātes vērtējums:

Maģistra darba oriģinalitātes vērtējums:

Maģistra darba galvenie rezultāti, praktiskā nozīme:

Maģistra darba galvenie trūkumi:

Maģistra darba noformēšanas vērtējums:

Maģistra darba atbilstība metodisko norādījumu kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu  
izstrādāšanai un aizstāvēšanai studiju programmā “Muitas un nodokļu administrēšana” prasībām:

(atbilst, nepilnīgi atbilst, neatbilst)

Maģistra darbam \_\_\_\_\_ ir/nav nepieciešama priekšizstāvēšana.

Maģistrantu(-i) \_\_\_\_\_ var/nevar pielaist aizstāvēšanai un iesaku piešķirt/nepiešķirt  
\_\_\_\_\_ maģistra profesionālo grādu muitas un nodokļu

(vārds, uzvārds)

administrēšanā.

Maģistra darba zinātniskais vadītājs(-a): \_\_\_\_\_

(vārds, uzvārds)

\_\_\_\_\_  
(zinātniskais grāds, darbavieta, ieņemamais amats)

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(paraksts)

**7. PIELIKUMS**  
**ORTUS sistēmas garantijas apliecinājuma lapas paraugs**



**STUDIJU NOSLĒGUMA DARBA AUTORA APLIECINĀJUMS**

Es, \_\_\_\_\_, apliecinu, ka elektroniski ORTUS sistēmā augšupielādētā studiju noslēguma darba “\_\_\_\_\_” teksts ir identisks papīra formātā iesniegtā un iesietā darba tekstam. Apliecinu, ka darbs ir sagatavots patstāvīgi, tajā nav pieļauts citu personu intelektuālā īpašuma tiesību pārkāpums vai plagiātsims – citas personas radošās darbības rezultātu (izteiksmes līdzekļu, viedokļu, ideju) tālāka paušana savā vārdā. Izmantotie citu autoru darbi un datu avoti ir norādīti atsaucēs. Iesniegtā darba teksts ne kopumā, ne pa daļām nekad nav nekādā veidā iesniegts kādai citai noslēguma darbu vērtēšanas komisijai.

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(studējošā paraksts)

Apliecinājuma identifikācijas kods: 20 \_\_ / \_\_\_\_\_

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Kvalifikācijas darba  
RECENZIJA**

par studenta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

kvalifikācijas darbu \_\_\_\_\_

**Muitas eksperta / Nodokļu inspektora\*** kvalifikācijas piešķiršanai specializācijas virzienā  
“Muitas vadīšana” / “Nodokļu administrēšana”\*\*.

Kvalifikācijas darba saturs un apjoms: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Kvalifikācijas darba aktualitāte, problemātika, pozitīvās īpašības: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Galvenie trūkumi: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Kvalifikācijas darba teorētiskā un praktiskā nozīme: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Recenzents \_\_\_\_\_

(vārds, uzvārds)

Darbavieta un ieņemamais amats \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(paraksts)

*\*, \*\* – izvēlieties nepieciešamo*



RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Kvalifikācijas darba  
RECENZENTA VĒRTĒJUMS**

par studenta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

kvalifikācijas darbu \_\_\_\_\_

**Muitas eksperta / Nodokļu inspektora\*** kvalifikācijas piešķiršanai specializācijas virzienā  
“Muitas vadīšana” / “Nodokļu administrēšana”\*\*.

Kvalifikācijas darba vērtējums (atzīme): \_\_\_\_\_

Recenzents \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

Darbavieta un ieņemamais amats

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_  
(paraksts)

\*, \*\* – *izvēlieties nepieciešamo*

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Bakalaura darba  
RECENZIJA**

par studenta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

bakalaura darbu: \_\_\_\_\_

Darba saturs un apjoms: \_\_\_\_\_ lpp., \_\_\_\_\_ attēli, \_\_\_\_\_ tabulas, izmantotās literatūras un avotu sarakstā \_\_\_\_\_ vienības, \_\_\_\_\_ pielikumi.

Darba aktualitāte, novitāte, galvenie rezultāti:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Galvenie trūkumi:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Bakalaura darba teorētiskā un praktiskā nozīme:

\_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Bakalaura darbs \_\_\_\_\_ metodiskiem norādījumiem kvalifikācijas, bakalaura  
(atbilst, neatbilst)

un maģistra darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai studiju programmā “Muitas un nodokļu administrēšana”.

Recenzents: \_\_\_\_\_  
(zinātniskais grāds, vārds, uzvārds, darbavieta un ieņemamais amats)

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(paraksts)

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Bakalaura darba  
RECENZENTA VĒRTĒJUMS**

par studenta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

bakalaura darbu \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Bakalaura darba vērtējums (atzīme): \_\_\_\_\_

Recenzents \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

Darbavieta un ieņemamais amats  
\_\_\_\_\_

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_  
(paraksts)

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Maģistra darba  
RECENZIJA**

par maģistranta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

maģistra darbu “ \_\_\_\_\_ ”  
maģistra profesionālā grāda iegūšanai.

Maģistra darba apjoma raksturojums: \_\_\_\_\_ lpp. (neskaitot pielikumus), \_\_\_\_\_ attēli,  
\_\_\_\_\_ tabulas, izmantotās literatūras un avotu sarakstā \_\_\_\_\_ vienības.

Darba atbilstība uzdevumam un temata nosaukumam: \_\_\_\_\_  
(atbilst, nepilnīgi atbilst, neatbilst)

Maģistra darba aktualitātes vērtējums:

---

---

---

Maģistra darba metodoloģijas un izmantotās literatūras vērtējums:

---

---

---

Maģistra darba ievada vērtējums:

---

---

---

Maģistra darba galvenie rezultāti, praktiskā nozīme:

---

---

---

Maģistra darba galvenie trūkumi:

---

---

---

Maģistra darba secinājumu un priekšlikumu, novitātes elementu novērtējums:

---

---

---

Maģistra darba noformēšanas vērtējums:

---

---

---

Jautājumi maģistrantam:

---

---

---

Kopsavilkums parāda/nepilnīgi parāda maģistra darba praktisko nozīmi un galvenos rezultātus.

Slēdziens par maģistra darbu:

Maģistra darbs atbilst/neatbilst metodisko norādījumu kvalifikācijas, bakalaura un maģistra darbu izstrādāšanai un aizstāvēšanai studiju programmā "Muitas un nodokļu administrēšana" prasībām un maģistrantam(-ei) var/nevar piešķirt maģistra profesionālo grādu muitas un nodokļu administrēšanā.

Recenzents: \_\_\_\_\_

(vārds, uzvārds, zinātniskais grāds)

Darbavieta un ieņemamais amats: \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_/\_\_\_\_\_/

201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_

RĪGAS TEHNISKĀ UNIVERSITĀTE  
INŽENIEREKONOMIKAS UN VADĪBAS FAKULTĀTE  
Starptautisko ekonomisko sakaru un muitas institūts  
Muitas un nodokļu katedra

**Maģistra darba  
RECENZENTA VĒRTĒJUMS**

par studenta(-es) \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

maģistra darbu \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_

Maģistra darba vērtējums (atzīme): \_\_\_\_\_

Recenzents \_\_\_\_\_  
(vārds, uzvārds)

Darbavieta un ieņemamais amats  
\_\_\_\_\_

Rīgā 201\_\_ . gada \_\_ . \_\_\_\_\_  
\_\_\_\_\_ (paraksts)



RĪGAS TEHNISKĀ  
UNIVERSITĀTE

ISBN 978-9934-10-855-6



9 789934 108556 >

